Lietas arhīva Nr. K68-0058-19/26
ECLI:LV:RPPT:2019:0305.11096264916.3.S
Krimināllieta Nr.11096264916

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2019.gada 5.martā

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas
tiesnese D.Treija,
piedaloties prokurorei I.Pumpurei,
aizstāvim zvērinātam advokātam R.Bušam,
izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu, kurā

/pers. D/, personas kods /personas kods/,

apsūdzēts Krimināllikuma 175.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā.

Aprakstošā daļa

/pers. D/ izdarīja svešas kustamas mantas atklātu nolaupīšanu (zādzību) šādos apstākļos:

/pers. D/ 2016.gada 27.novembrī, precīzi nenoskaidrotā laikā, izmantojot to, ka tobrīd viņš un viņa mirušās vecāsmātes vīrs /pers. E/ dzīvoja /adrese A/, un, zinot, ka /pers. E/ ir naudas uzkrājumi, /pers. D/ brīvi iegāja /pers. E/ istabā un ieraugot, ka /pers. E/ turēja rokās aploksni, /pers. D/ piegāja pie viņa un, izmantojot /pers. E/ nespēju pretoties, atklāti izrāva no rokām aploksni ar naudu. Pēc tam /pers. D/ atvēra aploksni un mantkārīgu tieksmju vadīts paņēma /pers. E/ piederošo naudu – piecas 500 EUR nomināla banknotes un desmit 50 EUR banknotes, kopā 3000 EUR, bet tukšo aploksni bez materiālas vērtības, atstāja turpat istabā.

Pēc tam /pers. D/ ar nolaupītajiem naudas līdzekļiem no notikuma vietas aizgāja.

Tādējādi /pers. D/ atklāti nolaupīja cietušajam /pers. E/ piederošu naudu 3000 EUR apmērā, nodarot cietušajam mantisko zaudējumu minētajā apmērā.

Ar šādām darbībām /pers. D/ izdarīja Krimināllikuma 175.panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Motīvu daļa

Tiesas sēdē apsūdzētais /pers. D/ neatzina savu vainīgumu viņam inkriminētā nozieguma izdarīšanā un liecināja, ka apsūdzībā norādītajā laikā viņš un /pers. E/ dzīvoja /adrese B/. 2012.gada 10.oktobrī viņš iedeva savus personīgos naudas līdzekļus piecas 500 EUR banknotes, kopsummā 2500 EUR, /pers. E/ glabāšanā. 2016.gada 25.oktobrī pēc viņa, /pers. D/, ierosinājuma tika iesniegta prasība tiesā par mantojuma sadali un tika ierosināta civillieta, tāpēc viņam ar /pers. E/ izveidojās konfliktsituācija. /pers. E/ viņam draudēja izrēķināties un izpostīt viņa juridisko karjeru. Šajā situācijā viņš lūdza /pers. E/ atdot glabāšanā nodoto naudu un 2016.gada 25.novembrī /pers. E/ atdeva viņam naudu 2500 EUR apmērā. Zādzību viņš nav izdarījis.

No pirmstiesas procesā sniegtajām liecībām viņš kategoriski atsakās, jo tajās viņš sevi ir aprunājis procesa virzītājas psiholoģiskā spiediena ietekmēts un baidīdamies no draudiem par apcietinājuma piemērošanu. Policijas darbinieki piespieda viņam atdot 3000 EUR, ko viņš izdarīja, lai netiktu apcietināts. Turklāt, pirmstiesas procesā viņam procesuālās tiesības netika izsniegtas un viņam netika piedāvāta aizstāvība.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 501.panta 1.punktu tiesas sēdē nolasītas /pers. D/ pirmstiesas kriminālprocesā sniegtās liecības.

2016.gada 27.novembrī, būdams nopratināts kā aizturētais, /pers. D/ liecināja, ka 2016.gada 27.novembrī viņš atradās savā pastāvīgajā dzīves vietā /adrese/. Šajā dzīvoklī atradās /pers. F/, kura konflikta laikā izsauca policijas darbiniekus. Mums ar /pers. F/ bija strīds par to, kuram šis dzīvoklis pieder. Nekādu naudu viņš nav ņēmis, bet /pers. E/ viņam šodien rādīja tukšu baltu aploksni. /pers. G/, viņš pateica, ka varbūt /pers. E/ pats naudu kaut kur pārlika vai noslēpa. Naudu viņš nav zadzis (lietas 38.lapa).

2016.gada 29.novembrī, būdams nopratināts kā aizdomās turētais, /pers. D/ liecināja, ka 2016.gada 27.novembrī ap pusdienas laiku, viņš un /pers. E/ atradās dzīvoklī /adrese B/. Ejot gar istabu, kurā uzturējās /pers. E/, viņš ievēroja, ka /pers. E/ sēž krēslā un rokās viņam ir balta aploksne. Viņš izrāva aploksni no /pers. E/ rokām un ieraudzīja, ka tajā atrodas nauda *euro* banknotēs. Viņš paņēma naudu, tukšo aploksni nolika uz blakus galdiņa, un aizgāja uz savu istabu. Pēc neilga laika viņš aizgāja pie kaimiņiem dzīvoklī Nr.10, /adrese/. Durvis atvēra /pers. K/, kura uzvārdu neatceras, un iedeva viņam glabāšanā A4 izmēra caurspīdīgu konvertu, kurā atradās spriedums un nauda 2500 EUR papīra banknotēs, paskaidrojot, ka tā ir nauda par studijām universitātē. /pers. K/ paņēma naudu - piecas banknotes 500 EUR vērtībā, to pārskaitīja, pēc kā /pers. D/ devās uz veikalu "Maxima". Vienu 500 EUR banknoti viņš atstāja sev, bet pārējās piecas 500 EUR banknotes, kopējā vērtība 2500 EUR, atdeva glabāšanā /pers. K/. /pers. D/ pats labprātīgi vēlas izsniegt un parādīt vietu /adrese/, kur atstāja glabāšanā 2500 EUR. Savu vainu naudas zādzībā atzīst pilnībā (lietas 45.- 46.lapa).

2016.gada 30.novembrī plkst.8.10, būdams nopratināts kā aizdomās turētais, /pers. D/ liecināja, ka viņš pilnībā apstiprina savas 2016.gada 29.novembrī sniegtās liecības. Turklāt viņš vēlas atdot iepriekš nozagto naudas summu 500 EUR apmērā, kas sastāv no 10 banknotēm 50 EUR vērtībā un vēlas precizēt, ka viņš ir atdevis visu iepriekš nozagto naudas summu 3000 EUR apmērā. Savu vainu zādzības izdarīšanā atzīst pilnībā, izdarīto nožēlo (lietas 48.lapa).

Tā kā saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 131.panta otro daļu, liecība ir arī izmeklēšanas iestādei, prokuratūrai vai tiesai adresēts personas pašas uzrakstīts un parakstīts ziņojums, iesniegums vai paskaidrojums par noziedzīgu nodarījumu, konkrētiem faktiem vai apstākļiem, tiesa saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 501.panta 1.punktu tiesas izmeklēšanas laikā nolasīja /pers. D/ 2017.gada 28.marta iesniegumu Valsts policijas Rīgas reģiona

pārvaldes Rīgas Kurzemes iecirkņa priekšniekam un 2017.gada 4.aprīļa iesniegumu Rīgas pilsētas Kurzemes rajona prokuratūrai, kas 2017.gada 5.aprīlī tika nosūtīts izlemšanai Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Rīgas Kurzemes iecirkņa inspektorei N.Surņinai (lietas 72.-76.lapa).

Šajos iesniegumos /pers. D/ norāda, ka 2016.gada 4.maijā viņš nekustamajā īpašumā /adrese B/ atrada dokumentus, kurus uzrādīja /pers. E/ un lūdza izpildīt saistības pret /pers. J/. /pers. E/ augstprātīgā, nicinošā tonī norādīja, ka nekādas saistības nepildīs un izvairīsies no saistību izpildes. Iesniedzējs informēja viņu, ka vērsīsies tiesā. 2016.gada 25.oktobrī iesniedzējs kā /pers. J/ pilnvarotā persona iesniedza prasības pieteikumu tiesā. Uzzinot, ka tiesa ir ierosinājusi civillietu par īpašumtiesību atzīšanu, /pers. E/ draudēja iesniedzējam, ka gadījumā, ja no tiesas netiks atsaukta prasība, viņš radīs iesniedzējam problēmas un nepatikšanas, draudēja vērsties policijā. Saasinoties konfliktam, iesniedzējs lūdza /pers. E/ atdod iesniedzēja glabāto naudu 2500 EUR, kas bija nodota glabāšanā /pers. E/. 2017.gada 27.novembrī /pers. E/ labprātīgi atdeva iesniedzējam naudu - piecas 500 EUR banknotes, kopsummā 2500 EUR apmērā, kas ievietotas baltā aploksnē. 2016.gada 27.novembrī /pers. E/ kopā ar /pers. F/ iesniedzējam nesaprotamu iemeslu dēļ, sniedza apzināti nepatiesu ziņojumu, lai pret iesniedzēju ierosinātu kriminālprocesu Nr.11096264916. 2016.gada 27.novembrī /pers. F/ nekustamā īpašuma /adrese B/ virtuvē iesniedzējam draudēja un teica, ja gadījumā iesniedzējs atsauks prasību tiesā, tad viņi ar /pers. E/ atsauks no valsts policijas iesniegumu. Iesniedzējam ir pamats uzskatīt, ka šīs personas ir iesniegušas apzināti nepatiesu iesniegumu ar zādzības faktu.

Papildus 2017.gada 4.aprīļa iesniegumā /pers. D/ ir norādījis, ka viņš pilnībā atsakās no 2016.gada 29.novembrī parakstītajiem jebkāda veida paskaidrojumiem, protokoliem, liecībām. Iesniedzējs norāda, ka viņš bija spiests parakstīt dokumentus draudu ietekmē, jo viņam bija draudēts ar ilgstošu apcietinājuma piemērošanu iesniedzējam. Iesniedzējs bija spiests parakstīt dokumentus, lai tiktu brīvībā.

2017.gada 5.jūnijā, būdams papildus nopratināts kā aizdomās turētais, /pers. D/ liecināja, ka 2016.gada 27.novembrī /pers. E/ labprātīgi iedeva viņam baltu aploksni ar piecām 500 EUR banknotēm, kopējā naudas summa 2500 EUR. Viņš izņēma naudu no aploksnes, un aploksni nolika uz galda, kas atrodas /pers. E/ dzīvojamajā istabā. Desmit 50 EUR banknotes, kopējā summā 500 EUR ir /pers. D/ personīgā nauda, kuru viņš uzkrāja. Precizē, ka viņš atnesa uz policiju 500 EUR, kas sastāvēja no desmit 50 EUR banknotēm, jo bija spiests atdot naudu /pers. E/. Uz izmeklētāja jautājumu par viņa ienākumu avotu un nodarbinātību, /pers. D/ atteicās sniegt atbildi un liecināja, ka viņam bieži līdzi ir lielas naudas summas (lietas 80.-81.lapa).

2017.gada 5.jūlijā, būdams nopratināts kā apsūdzētais, /pers. D/ liecināja, ka apsūdzība ir nepamatota un nesaprotama, jo /pers. E/ atdeva viņam glabāšanā nodoto naudu 2500 EUR apmērā, kas piederēja /pers. D/ (lietas 110.-111.lapa).

Kriminālprocesa likuma 131.panta trešā daļa noteic, ka gadījumā, ja personai šajā likumā noteiktajos gadījumos bija tiesības atteikties sniegt liecību un persona par to bija informēta, bet šo liecību tomēr sniedza, tad šī liecība vērtējama kā pierādījums.

Tā kā 2016.gada 27.novembrī /pers. D/ tika izsniegts izraksts no Kriminālprocesa likuma ar personas, kurai ir tiesības uz aizstāvību, pamattiesībām kriminālprocesā un ar šīm tiesībām viņš iepazinās, ko apstiprināja ar savu parakstu (lietas 33.-36.lapa), kurās ir norādītas tiesības gan uz aizstāvi, gan uz tiesībām sniegt liecības vai atteikties liecināt, tiesa atzīst, ka visas /pers. D/ sniegtās liecības ir vērtējamas kā pierādījums.

/pers. L/ pirmstiesas kriminālprocesā un tiesas izmeklēšanā sniegtās liecības secināms, ka viņš ir sniedzis trīs dažādas versijas par notikušo:

1. naudu no /pers. E/ viņš nav ņēmis un neko par naudu nezin;
2. viņš atklāti nozaga /pers. E/ piederošo naudu, izraujot aploksni ar naudu 3000 EUR apmērā, viņam no rokām;
3. /pers. E/ labprātīgi atdeva viņam glabāšanā nodoto /pers. D/ naudu 2500 EUR apmērā.

Kriminālprocesa likuma 127.panta otrā daļa noteic, ka kriminālprocesā iesaistītās personas kā pierādījumu var izmantot tikai ticamas, attiecināmas un pieļaujamas ziņas par faktiem. Savukārt saskaņā ar šā likuma 128.panta otro daļu to, cik ticamas ir pierādīšanā izmantojamās ziņas par faktiem, izvērtē, aplūkojot visus kriminālprocesa laikā iegūtos faktus vai ziņas par faktiem kopumā un savstarpējā sakarībā.

Pārbaudot pārējos pierādījumus tiesas sēdē, tiesa atzīst, ka apsūdzētā /pers. D/ vainīgums /pers. E/ piederošās naudas zādzībā, ir pierādīta ar šādiem pierādījumiem.

Cietušais/pers. M/ tiesas sēdē liecināja, ka 2016.gadā dzīvoja ar /pers. D/, kurš ir viņa nelaiķes sievas mazdēls, vienā dzīvoklī Nr.16, kas atrodas /adrese/. Katram bija atsevišķa istaba. Viņam bija naudas uzkrājums 3000 EUR apmērā, ko glabāja savā istabā un noslēptu no /pers. D/. Ap dienas vidu viņš, domādams, ka /pers. D/ ir izgājis no dzīvokļa, paņēma noglabāto aploksni ar naudas iekrājumu, lai iegūtu nelielu summu ikdienas iztikai, jo /pers. D/ bija atņēmis viņa ikmēneša vecuma pensiju. Tajā brīdī, kad aploksne ar naudu bija viņa rokās, istabā ienāca /pers. D/, izrāva viņam no rokām aploksni ar naudu un izgāja no dzīvokļa. Pa istabas logu viņš redzēja, ka /pers. D/ ārpus mājas neizgāja. Tā kā viņš pirms vairākiem gadiem pārdeva vasarnīcu, tad lielāko daļu no saņemtās naudas viņš atdeva /pers. D/ tēvam /pers. J/, bet neliela naudas summa palika viņa vajadzībām nebaltai dienai, par ko zināja arī /pers. D/. /pers. D/ viņš neaprunā, un viņam nav naidīgas attieksmes pret šo cilvēku. Nozagto naudu viņš ir atguvis un viņam nav materiāla rakstura pretenziju pret /pers. D/.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 501.panta 2.punktu tiesas sēdē nolasītas /pers. E/ pirmstiesas kriminālprocesā sniegtās liecības, kuras tiesas sēdē cietušais atzina par patiesām un precīzākām, jo sniegtas neilgi pēc notikušās zādzības.

2016.gada 27.novembra iesniegumā /pers. E/ norādīja, ka viņš dzīvo /adrese C/, kopā ar /pers. D/. Šodien, atrodoties savā istabā, brīdī, kad rokās turēja aploksni ar naudu 3000 EUR, istabā ienāca /pers. D/, izrāva aploksni no rokām, paņēma visu naudu no aploksnes un to tukšu viņam atdeva. /pers. N/ lika naudu, tas viņam nav zināms, naudu vairāk nav redzējis (lietas 2.lapa).

2016.gada 27.novembrī /pers. E/, būdams nopratināts kā cietušais, liecināja, ka viņš dzīvo /adrese C/, kopā ar /pers. D/, kurš ir viņa sievas mazdēls, bet nav viņa radinieks. Šis dzīvoklis bija piešķirts /pers. E/, bet to privatizēja viņa sieva Benita, kura mirusi. 2014.gadā viņš uzrakstīja dāvinājuma līgumu /pers. F/, kura ir viņa brāļa mazmeita, un 2016.gada vasarā dzīvoklis tika noformēts uz viņas vārda ar ierakstu Zemesgrāmatā. /pers. D/, dzīvojot kopā ar viņu, agrāk maksāja dzīvokļa komunālos izdevumus, bet kopš 2016.gada jūlija viņš pārtrauca to darīt un izveidojās parāds. Šodien, atrodoties savā istabā un sēžot uz krēsla, viņam rokās bija aploksne ar naudu 3000 EUR un viņš to pārskaitīja. Tajā brīdī istabā ienāca /pers. D/, pajautāja kas viņam ir rokās, pienāca klāt un izrāva no rokām aploksni, pēc tam atdeva atpakaļ tukšu aploksni bez naudas. Tādā veidā /pers. D/ nozaga viņam naudu 3000 EU/pers. O//pers. D/ uzreiz aizgāja uz savu istabu, bet pēc tam izgāja no dzīvokļa un atgriezās pēc kāda laika. Aploksnē bija 500, 100, 50 EUR nomināla banknotes. 2016.gada 10.novembrī – pensijas saņemšanas dienā - /pers. D/ nozaga viņam pensijas naudu - 275 EUR, kas bija nolikta uz galda (lietas 9.-10.lapa).

2016.gada 2.decembrī /pers. E/, būdams papildu nopratināts kā cietušais, liecināja, ka 2016.gada 2.decembrī viņš ar /pers. P/ saņēma no policijas darbiniekiem viņam 2016.gada 27.novembrī nozagto naudu 3000 EUR apmērā. Saņēma piecas 500 EUR banknotes un desmit 50 EUR banknotes. Līdz ar to viņam materiālais zaudējums ir atlīdzināts, bet lūdz vainīgo personu saukt pie krimināatbildības (lietas 14.lapa).

Minētās liecības apstiprinās ar lietas materiāliem pievienoto paraksta zīmi par naudas 3000 EUR apmērā saņemšanu no policijas darbiniekiem, ko parakstījis gan /pers. E/, gan viņa pārstāve /pers. F/ (lietas 17.lapa).

Ievērojot to, ka 2016.gada 2.decembra protokoli par uzrādīšanu atpazīšanai /pers. E/ nesatur Kriminālprocesa likuma 175.-177.pantā norādītās prasības par šīs izmeklēšanas darbības saturu un kārtību, tiesa saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 130.panta otro daļu atzīst tos par nepieļaujamiem pierādījumiem, jo tajos nav fiksēti atpazīšanai uzrādītie priekšmeti (lietas 15., 16.lapa).

2017.gada 5.jūnijā /pers. E/, būdams papildu nopratināts kā cietušais, precizēja, ka aploksnē, ko 2016.gada 27.novembrī

/adrese//adrese//pers. D/ izrāva viņam no rokām, atradās piecas 500 EUR banknotes un desmit 50 EUR banknotes. Aploksnē nebija 100 EUR banknotes. To savās liecībās viņš nosaucis kļūdaini (lietas 79.lapa).

Ar notikuma vietas apskates protokolā un plānā-shēmā norādītajām ziņām, apstiprinās fakts, ka dzīvoklī Nr.16, kas atrodas Vīlipa ielā Nr.10, Rīgā ir virtuve, viesistaba un divas atsevišķas dzīvojamās istabas, kurās izvietotas mēbeles un sadzīves priekšmeti. Apskates laikā no notikuma vietas tika izņemta papīra aploksne (lietas 3., 4.lapa). Šie fakti apstiprina cietušā /pers. E/ liecību patiesumu par to, ka dzīvoklī gan viņš, gan /pers. D/ izmantoja atsevišķas istabas, kurās atradās viņiem piederošas mantas, kā arī to faktu, ka /pers. E/ izmantoja papīra aploksni naudas glabāšanai.

Lieciniece/pers. R/ tiesas sēdē liecināja, ka ap plkst.13.30 viņai piezvanīja /pers. E/ un paziņoja, ka /pers. D/ nozaga viņam naudu. Viņš gribēja saņemt palīdzību. Viņa nekavējoties aizbrauca pie /pers. E/ uz mājām un izsauca policijas darbiniekus. /pers. E/ viņai pastāstīja, ka viņš paņēma aploksni ar naudu, lai to pārskaitītu, bet tajā brīdī negaidīti istabā ienāca /pers. D/ un aploksni ar naudu izrāva no rokām un nozaga naudu 3000 EUR apmērā. Kad viņa ieradās pie /pers. E/, dzīvoklī bija arī /pers. D/, kurš viņai paskaidroja, ka /pers. E/ ir neadekvāts, nesaprot, ko runā un viņam ir veselības problēmas. Taču šāds apgalvojums neatbilst patiesībai, jo /pers. E/ bija saprātīgs un aplami nerunāja. Viņa var apstiprināt faktu, ka /pers. E/ bija noglabāta skaidra nauda, ko saņēma par vasarnīcas pārdošanu, jo redzēja to dienā, kad viņš iedeva naudas summu lieciniecei, samaksai par dokumentu kārtošanu Zemesgrāmatā.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 501.panta 1.un 2.punktu tiesas sēdē nolasītas /pers. F/ pirmstiesas kriminālprocesā sniegtās liecības.

2016.gada 28.novembrī /pers. F/, būdama nopratināta kā lieciniece, liecināja, ka 2016.gada 27.novembrī viņai piezvanīja /pers. E/ un pateica, ka /pers. D/ nozaga viņam lielu naudas summu. Ap plkst.13.45 viņa ieradās /adrese/, kur /pers. E/ viņai izstāstīja, ka /pers. D/ ienācis viņa istabā, ieraudzījis viņa rokās baltu aploksni, kuru /pers. E/ ielika bikšu kabatā. /pers. D/ pajautāja, kas atrodas aploksnē un uzreiz to izrāva no rokām. No aploksnes viņš izņēma naudu un tukšo aploksni atdeva /pers. E/. Pēc tam /pers. D/ iegāja savā istabā un apmēram pēc 10 minūtēm izgāja no dzīvokļa, bet no mājas kāpņutelpas neizgāja. To /pers. E/ redzēja pa logu. Atbraucot uz /pers. E/ dzīvesvietu, /pers. D/ atradās savā istabā. Uz liecinieces jautājumu /pers. D/, kur viņš lika naudu, ko atņēma /pers. E/, /pers. D/ atbildēja, ka neko par naudu nezina un nekādu naudu viņš nav ņēmis. /pers. E/ bija naudas iekrājums no pārdotās vasarnīcas, ko viņš glabāja noslēptu savā istabā (lietas 18.-19.lapa).

Tiesas sēdē lieciniece apstiprināja nolasītās liecības un paskaidroja, ka tās ir patiesas. Par to vai aploksne bija ielikta bikšu kabatā, viņa nevar precīzi liecināt, jo liecībās par zādzības izdarīšanas apstākļiem ir atstāsts no /pers. E/ teiktā, turklāt viņa nepievērsa lielu uzmanību šim apstāklim.

Liecinieks/pers. S/ tiesas sēdē liecināja, ka 2016. vai 2017.gada novembrī /pers. D/ atnesa viņam naudu, paskaidrojot, ka tā ir studiju maksa, un lūdza viņam to paturēt pie sevis vairākas dienas, līdz viņš paņems to un aiznesīs uz universitāti. Pēc kāda laika viņa dzīvesvietā /adrese/ ieradās policijas darbinieki un jautāja par naudu. Kopā ar policijas darbiniekiem bija atnācis /pers. D/. /pers. T/, viņš saprata, ka policijas darbinieki jautā par naudu, ko glabāšanā viņam nodeva /pers. D/. Naudu viņš atdeva policijas darbiniekiem, par to viņi sastādīja aktu, kuru liecinieks parakstīja.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 501.panta 2.punktu tiesas sēdē nolasītas /pers. U/ pirmstiesas kriminālprocesā sniegtās liecības.

2016.gada 29.novembrī /pers. U/, būdams nopratināts kā liecinieks, liecināja, ka 2016.gada 27.novembra pēcpusdienā, precīzu laiku viņš neatceras, pie viņa atnāca kaimiņš /pers. D/ no 16.dzīvokļa, kuru viņš pazīst kopš 1995.gada. /pers. D/ uzprasīja vai drīkst atstāt pie viņa glabāšanā uz laiku dokumentus un naudu 2500 EUR apmērā, kas paredzēta universitātes apmaksai. Liecinieks/pers. V/ klātbūtnē pārskaitīja visu summu. Tur bija 2500 EUR, kas sastāvēja no piecām 500 EUR banknotēm. /pers. D/ paskaidroja, ka dokumentus un naudu viņš varēs paņemt pēc dažām dienām, apmēram pēc 2-3 dienām. Liecinieks paņēma naudu un dokumentus un noslēpa tos guļamistabā uz plaukta. Šodien, kad atnāca policijas darbinieki, viņš labprātīgi nolēma izsniegt dokumentus un naudu 2500 EUR apmērā, ko nodeva glabāšanā /pers. D/ (lietas 24.-25.lapa, tulkojums 26.lapa).

2016.gada 8.decembrī /pers. U/, būdams papildus nopratināts kā liecinieks, liecināja, ka pilnībā apstiprina savas 2016.gada 29.novembrī sniegtās liecības par to, ka /pers. D/ pēcpusdienā, precīzu laiku neatceras, atnesa viņam dokumentus un dokumentos bija nauda 2500 EUR, ko viņš iedeva viņam glabāšanā un paskaidroja, ka nauda ir paredzēta mācību apmaksai un pēc 2-3 dienām viņš naudu un dokumentus paņems (lietas 27.lapa, tulkojums 28.lapa).

Tiesas sēdē liecinieks /pers. U/ apstiprināja nolasītās liecības, kas sniegtas pirmstiesas kriminālprocesā, un paskaidroja, ka tās ir patiesas. Pirmstiesas kriminālprocesā sniegtās liecības ir precīzākas, jo tad atcerējās labāk.

Tiesa cietušā /pers. E/, liecinieku /pers. F/ un /pers. U/ liecības atzīst par tādiem pierādījumiem, kas ir ticami, attiecināmi un pieļaujami pierādīšanas priekšmetā ietilpstošo apstākļu esamības pamatošanai. Visas liecinošās personas ir brīdinātas par apzināti nepatiesu liecību sniegšanu, turklāt šo personu liecības saturiski neatšķiras gan sniedzot tās pirmstiesas kriminālprocesā, gan tiesā. Ar šīm liecībām apstiprinās arī to /pers. D/ liecību patiesums, kad viņš atzina savu vainu zādzības izdarīšanā, kā arī, sniedzot informāciju par zagtās naudas atrašanās vietu pie liecinieka /pers. U/.

Apstāklim, ka nauda 2500 EUR no liecinieka /pers. U/ valdījuma tika izņemta bez izņemšanas protokola, nav izšķirošas nozīmes, jo šis fakts par labprātīgu naudas nodošanu procesa virzītājam ir fiksēts saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 189.panta trešo daļu liecinieka pratināšanas protokolā (lietas 24.lapa) un šo faktu apstiprināja liecinieks tiesas sēdē.

Fakts, ka /pers. D/ pirmstiesas procesā labprātīgi izsniedza procesa virzītājai /pers. E/ nozagto naudu 500 EUR, ir fiksēts /pers. D/ 2016.gada 30.novembra nopratināšanas protokolā (lietas 48.lapa). Ziņas par šo faktu patiesumu neviena no procesā iesaistītajām personām tiesas izmeklēšanā neapstrīdēja.

Ar 2016.gada 1.decembra apskates protokolā un fototabulās Nr.1, Nr.2 norādītajām ziņām apstiprinās, ka tiek apskatītas piecas banknotes 500 EUR nominālā un desmit banknotes 50 EUR nominālā, kas tika izņemtas ar liecinieka nopratināšanas protokolu (lietas 11.-13.lapa), vienlaikus nenorādot, ka desmit 50EUR banknotes ir izsniedzis /pers. D/. Tiesa atzīst, ka šajā protokolā norādītās ziņas par apskatāmo objektu iegūšanas apstākļiem ir nepilnīgas, taču šis apstāklis nevar būt par pamatu šī pierādījuma atzīšanai par nepieļaujamu, jo tas ir atzīstams par nebūtisku, ievērojot to, ka naudas izsniegšanas fakts ir pierādīts ar citiem pierādījumiem. Fakts, ka naudu procesa virzītājai N.Surņinai labprātīgi izsniedza liecinieks /pers. U/ - piecas banknotes 500 EUR nominālā un /pers. D/ - desmit banknotes 50 EUR nominālā ir pierādīts ārpus saprātīgām šaubām ar liecinieka /pers. U/ un /pers. D/ liecībām, kā arī šo faktu apstiprināja tiesas sēdē Natalija Surņina.

Liecinieces/pers. R/ liecību patiesums apstiprinās ar cietušā /pers. E/ un liecinieka /pers. U/ liecībām, turklāt liecības daļā par viņas sarunu notikuma dienā ar /pers. D/, apstiprinās ar /pers. D/ sākotnējām 2016.gada 27.novembrī sniegtajām liecībām, kurās viņš norādīja, ka /pers. E/ naudu nav ņēmis un neko par to nezin (lietas 38.lapa).

Tiesa atzīst, ka ar minētajiem pierādījumiem apstiprinās /pers. D/ pirmstiesas izmeklēšanā sniegtās liecības, kurās viņš atzīst savu vainu /pers. E/ naudas 3000 EUR apmērā zādzībā (lietas 45.-46., 48.lapa), līdz ar to tās ir atzīstamas par ticamām un pierādīšanā pieļaujamām.

Ar /pers. D/ 2016.gada 27.novembra kratīšanas protokolā norādītajām ziņām apstiprinās, ka viņam klāt bija 460 EUR banknotēs un 34,47

EUR monētās (lietas 31.-32.lapa). Šis fakts sakrīt ar /pers. D/ 2016.gada 29.novembrī sniegtajām liecībām, kurās viņš liecina, ka /pers. E/ aploksnē bija 3000 EUR, ko viņš nozaga. No šīs naudas 2500 nodeva glabāšanā kaimiņam /pers. U/, bet vienu 500 EUR banknoti atstāja sev un devās uz veikalu "Maxima" (lietas 45.-46).

/pers. D/ liecības par to, ka viņš sevi ir aprunājis zādzības izdarīšanā, jo viņam nav bijušas izsniegtas un līdz ar to arī zināmas personas, kurai ir tiesības uz aizstāvību, procesuālās tiesības, nav bijusi piedāvāta advokāta palīdzība, kā arī liecības ir sniedzis draudu ietekmē, tiesa atzīst, ka tās nav ticamas un vērtējamas kā viņa aizstāvības pozīcija.

Ar aizturēšanas protokolā norādītajām ziņām apstiprinās, ka /pers. D/ bija aizturēts 2016.gada 27.novembrī plkst.16.15. Turklāt aizturētajam izskaidrotas viņa tiesības neliecināt, vienlaicīgi brīdinot, ka visu, kas tiks teikts, var izmantot pret viņu, kā arī /pers. D/ saņēma latviešu valodā izrakstu no Kriminālprocesa likuma ar aizturētās personas tiesībām un pienākumiem (lietas 37.lapa).

/pers. D/, būdams 2016.gada 27.novembrī plkst.18.00 uzaicināts liecināt par viņa saistību ar noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, norādīja, ka liecības vēlas sniegt latviešu valodā, bez advokāta klātbūtnes, par ko viņš parakstījās protokolā. Turklāt šajā liecībā viņš īstenoja savu aizstāvības taktiku – pilnībā noliedzot jebkādu saistību ar /pers. E/ naudas zādzību (lietas 38.lapa).

Ar lēmumā par atbrīvošanu no īslaicīgas aizturēšanas vietas fiksētajām ziņām ir pierādīts, ka /pers. D/ 2016.gada 29.novembrī plkst.13.45 ir ticis atbrīvots no īslaicīgas aizturēšanas vietas (lietas 39.lapa).

2016.gada 29.novembrī plkst.15.15 /pers. D/ ir izsniegts izraksts no Kriminālprocesa likuma ar personas, kurai ir tiesības uz aizstāvību, pamattiesībām kriminālprocesā, kas satur detalizētu informāciju par tiesībām saņemt juridisko palīdzību no aizstāvja, tiesībām pieprasīt advokāta piedalīšanos un izmantot valsts nodrošināto juridisko palīdzību, kā arī uzaicināt aizstāvi, noslēdzot ar viņu vienošanos (lietas 40.-43.lapa).

2016.gada 29.novembra lēmumā par personas atzīšanu par aizdomās turēto, /pers. D/ ir paudis savu attieksmi pret izteiktajām aizdomām par 2016.gada 27.novembrī izdarīto naudas zādzības faktu no dzīvokļa /adrese C/, norādot, ka savu vainu atzīst pilnībā, izdarīto nožēlo. Minētā lēmuma kopiju un izrakstu no likuma par aizdomās turētā tiesībām un pienākumiem saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 66.-67.pantu saņēma, ko /pers. D/ apstiprināja ar savu parakstu (lietas 44.lapa).

2016.gada 29.novembrī laika posmā no plkst.15.25 līdz plkst.15.55 /pers. D/, būdams nopratināts kā aizdomās turētais norādīja, ka iepazinies ar lēmumu par viņa atzīšanu par aizdomās turēto un liecināja, ka liecības vēlas sniegt latviešu valodā, bez advokāta klātbūtnes, par ko personīgi parakstījās (lietas 46.-47.lapa).

Ievērojot minētās ziņas, tiesa atzīst, ka /pers. D/ tika savlaicīgi un pilnīgi iepazīstināts ar personas, kurai ir tiesības uz aizstāvību, procesuālajām tiesībām, tajā skaitā uz aizstāvi un tiesībām atteikties no liecību sniegšanas. Šo tiesību izmantošana ir atkarīga tikai no pašas personas subjektīvajām vēlmēm. Nevienā izmeklēšanas darbībā /pers. D/ nav lūdzis pieaicināt zvērinātu advokātu viņa aizstāvības realizēšanai. Turklāt, ņemot vērā to, ka /pers. D/ ir Latvijas Universitātes Juridiskās fakultātes doktorantūras students, tiesa uzskata, ka šādas aizturētās personas un aizdomās turētās personas pamattiesības un to realizēšanas iespējas viņam ir jābūt labi zināmām. Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka nav pamatots apsūdzētā /pers. D/ apgalvojums, ka viņam pirmstiesas kriminālprocesā bija liegtas tiesības uz aizstāvību un viņš nebija iepazīstināts ar procesuālajām tiesībām.

/pers. D/ liecības par sevis aprunāšanu draudu ietekmē, tiesas ieskatā nav ticamas, ņemot vērā jau iepriekš sniegtos apsvērumus procesuālo tiesību zināšanu jomā, gan faktu, ka /pers. D/ 2016.gada 29.novembrī plkst.13.45 tika atbrīvots no īslaicīgas aizturēšanas vietas (lietas 39.lapa) un liecības sniedza kā aizdomās turētais gan šajā dienā no plkst.15.25 līdz plkst.15.55, proti, laikā, kad bija atbrīvots no Īslaicīgās aizturēšanas vietas, gan 2016.gada 30.novembrī plkst.08.10 (lietas 48.lapa).

Turklāt Natalija Surņina tiesas sēdē liecināja, ka viņa bija procesa virzītāja šajā krimināllietā un, veicot /pers. D/ nopratināšanu, viņš liecības sniedza labprātīgi, nekādi draudi, tajā skaitā par apcietinājuma piemērošanu, viņam netika izteikti. /pers. D/ visas liecības uzmanīgi pārlasīja, nekādus papildinājumus un liecību precizējumus neizteica un tikai tad tās parakstīja. /pers. D/ viņa personīgi nepazīst un viņai nav iemesla šo personu aprunāt. Zīmīgi, ka /pers. D/ 2016.gada 30.novembrī plkst.8.10 ieradās policijas iestādē labprātīgi un bez aicinājuma, atnesot nozagtās naudas daļu 500 EUR apmērā.

Tiesas ieskatā, ar liecinieces /pers. Z/ liecībām tiesas sēdē un konstatētajiem faktiem par liecību sniegšanas apstākļiem, ir atspēkota /pers. D/ versija par liecību sniegšanu draudu ietekmē.

/pers. AB/ izteiktais apgalvojums, ka cietušais /pers. E/ viņu aprunā, lai atriebtos par iesniegto prasību tiesā par mantojuma sadali, tiesas ieskatā ir pieņēmums, kas ir pretrunā ar lietā iegūtajiem pierādījumiem par zādzības izdarīšanas apstākļiem un faktu, ka prasītājs minētajā civillietā ir /pers. J/, nevis /pers. D/, kā arī faktu, ka prasība tiesā ir iesniegta 2016.gada 25.oktobrī, proti, divas dienas pirms noziedzīgā nodarījuma, kas ir pārāk īss laiks, lai atbildētājs uzzinātu par iesniegto prasību tiesā. Minēto apstiprina arī cietušais /pers. E/, liecinot, ka viņam nekad nav bijis atriebības nodoms pret /pers. D/ par celto prasību tiesā.

Šo faktu tiesas sēdē apstiprināja /pers. J/, kurš liecināja, ka viņš ir apsūdzētā /pers. D/ tēvs. Viņa dēls dzīvoja kopā ar liecinieka, /pers. J/, māti un viņas vīru /pers. E/ apmēram 30 gadus vienā dzīvoklī un šo gadu laikā nekādas konflikta situācijas nav bijušas. Civillietā, kas iesniegta tiesā par mantojuma sadali, prasītājs ir viņš, nevis /pers. D/. Saspīlējums savstarpējās attiecībās ģimenē ir pieaudzis pēc prasības iesniegšanas tiesā.

Tiesa atzīst, ka lietā ir pierādītas visas Krimināllikuma 175.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmes.

Mantas nolaupīšanas objekts ir fizisku vai juridisku personu mantiskās intereses, kas nodrošina likuma ietvaros valdījuma, lietojuma un rīcības iespējas ar viņu īpašumā vai likumīgā valdījumā esošu mantu. Konkrētajā lietā zādzības objekts ir /pers. E/ mantiskās intereses uz viņa īpašumā esošajiem naudas līdzekļiem.

No objektīvās puses mantas nolaupīšanu var izdarīt tikai ar aktīvu darbību un tā izpaužas kā tīša, prettiesiska un bezatlīdzības svešas mantas slepena vai atklāta paņemšana, lai ar to rīkotos kā ar savu. Lietā pierādīts, ka /pers. D/, pēkšņi izrāva cietušajam no rokām aploksni ar naudu un ar svešu naudu rīkojās pēc saviem ieskatiem, līdz ar to realizēta atklātas zādzības objektīvā puse.

Tiesas ieskatā /pers. D/ faktiskās darbības un turpmākā rīcība ar nozagto naudu, atklāj viņa tiešo nodomu zādzības izdarīšanā, būdams mantkārīgu motīvu vadīts, ar mērķi iedzīvoties uz citas personas rēķina.

/pers. D/ ir pilngadīga un pieskaitāma persona, kas atbilst noziedzīgā nodarījuma subjekta pazīmēm.

Tiesa atzīst, ka apsūdzētā darbības ir kvalificētas pareizi un viņa vainīgums ir pierādīts pilnībā, līdz ar to /pers. D/ atzīstams par vainīgu un sodāms Krimināllikuma 175.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā.

Saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta otrās daļas prasībām, nosakot apsūdzētajam soda veidu, tiesa ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī vainīgā personību.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta trešo daļu apsūdzētā izdarītais noziedzīgais nodarījums pēc Krimināllikuma 175.panta pirmās daļas klasificējams kā tīšs mazāk smags noziegums.

No apsūdzības faktisko apstākļu izklāsta izriet, ka apsūdzētais ar tiešu nodomu un apzināti prettiesiskām darbībām ir vērsies pret īpašumu, apdraudot cietušā /pers. E/ mantiskās intereses, prettiesiski iegūstot savā īpašumā svešu mantu, nodarot cietušajam mantisku zaudējumu. Turklāt

tiesa ņem vērā, ka apsūdzētā prettiesiskās darbības tika vērstas pret sirmgalvi – cietušajam uz nozieguma izdarīšanas brīdi bija 87 gadi – turklāt, kā tiesas sēdē liecināja /pers. J/, apsūdzētais ir dzīvojis kopā ar cietušo apmēram 30 gadus. Minētais raksturo apsūdzēto kā personu, kam ne tikai nav tiesiskā apziņa ievērot likumus, bet ir pilnīgi sveša ētikas normu izpratne par to, kā jāattiecas pret gados vecākiem cilvēkiem, kuri nespēj izrādīt pretestību pret viņa, /pers. D/, prettiesiskajām darbībām.

Iztiesāšanas laikā, pārbaudot apsūdzētā /pers. D/ personību raksturojošos datus, noskaidrots: viņam ir patstāvīga dzīvesvieta /adrese D/; neprecējies; apgādībā esošu personu nav; SIA "Bitner invest" valdes loceklis; veselības traucējumu nav; ar augstāko juridisko izglītību; agrāk nesodīts.

Krimināllikuma 5.panta pirmā daļa paredz, ka nodarījuma (darbības vai bezdarbības) noziedzīgumu un sodāmību nosaka likums, kas bijis spēkā šā nodarījuma izdarīšanas laikā.

Spēkā esošajā likuma redakcijā noteikts, ka par Krimināllikuma 175.panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz diviem gadiem vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta ceturtās daļas noteikumiem brīvības atņemšanas sodu par kriminālpārkāpumu un mazāk smagu noziegumu piemēro, ja soda mērķis nav sasniedzams, nosakot kādu no attiecīgā panta sankcijā paredzētajiem vieglāka soda veidiem.

Tiesa, nosakot /pers. D/ soda veidu, vispusīgi un objektīvi izvērtējot lietas materiālos esošos apsūdzētā personību raksturojošos datus, noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, atzīst, ka Krimināllikuma 35.panta definētos preventīvos soda mērķus ir iespējams panākt apsūdzētajam par izdarīto noziegumu, nosakot Krimināllikuma 175.panta pirmās daļas sankcijā paredzēto soda veidu – piespiedu darbs, kā to tiesas debatēs lūdza arī prokurore.

Tiesas ieskatā tieši piespiedu darbs sabiedrības labā sasniegs tā piemērošanas mērķi, jo veiks ne tikai /pers. D/ audzinošo un preventīvo funkciju, bet vainīgais šo sodu izjutīs arī reāli, kas ir būtisks apstāklis, lai kriminālsods spētu efektīvi nodrošināt personas resocializāciju un tiesisko uzvedību arī pēc soda izciešanas, jo nodarbinātība sabiedrībā kopumā veicina prasmju un iemaņu apgūšanu, kā arī pieredzes paplašināšanos, kas /pers. D/ personības gadījumā, ir būtisks faktors, lai veidotu pozitīvas pārmaiņas esošajā dzīvesveidā, vērtību organizācijā un uzvedības korekcijā, lai turpmāk atturētos no jauniem noziegumiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta trešās daļas prasībām, nosakot apsūdzētajam soda mēru, tiesa ņem vērā atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Ievērojot to, ka /pers. D/ pirmstiesas kriminālprocesā sniedza procesa virzītājam patiesu informāciju, kas izmeklēšanai nebija zināma, par lielākās daļas - 2500 EUR zagtās naudas atrašanās vietu, tiesa saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta pirmās daļas 2.punktu par apsūdzētā atbildību mīkstinošu apstākli atzīst to, ka vainīgais aktīvi veicinājis noziedzīgā nodarījuma atklāšanu un izmeklēšanu.

Tā kā /pers. D/ labprātīgi atnesa procesa virzītājam atlikušo nozagtās naudas daļu 500 EUR apmērā, tādā veidā cietušajam /pers. E/ tika atdota visa nozagtā nauda un segts viņam radītais materiālais zaudējums, tiesa saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta pirmās daļas 3.punktu par apsūdzētā atbildību mīkstinošu apstākli atzīst to, ka vainīgais labprātīgi atlīdzinājis cietušajam ar noziedzīgo nodarījumu radīto kaitējumu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 6.punktu tiesa par apsūdzētā atbildību pastiprinošu apstākli atzīst to, ka noziedzīgais nodarījums izdarīts pret personu, izmantojot tās vecuma nevarību. Tā kā apsūdzētais ilgstoši ir dzīvojis vienā dzīvesvietā ar /pers. E/, kurš ir viņa vecāsmātes laulātais, viņam bija labi zināms cietušā vecums, proti, 87 gadi un šāds vecums atvieglo vainīgajam noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu, jo lielā gadu skaita dēļ cietušajam ir ierobežotas fiziskās spējas pasargāt sevi no apdraudējuma un atvairīt to.

Ievērojot to, ka /pers. D/ ir atzīti divi atbildību mīkstinošie un viens atbildību pastiprinošs apstāklis, noziedzīgā nodarījuma raksturu, tiesa secina, ka apsūdzētajam par izdarīto noziegumu ir nosakāms piespiedu darbs, kas pietuvināts Krimināllikuma 40.panta pirmajā daļā noteiktā soda vidējam apmēram, ar mērķi – veicināt apsūdzētā atbildību resocializācijas pasākumu īstenošanā un soda efektivitātes kritēriju sasniegšanā.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta pirmās daļas 2.punktu un piekto daļu /pers. D/ soda termiņā ieskaitāms aizturēšanas laiks no 2016.gada 27.novembra līdz 2016.gada 29.novembrim (lietas 37., 39.lapa), kas atbilst 24 (divdesmit četrām) piespiedu darba stundām.

/pers. D/ drošības līdzeklis nav piemērots un tiesas ieskatā šajā procesa stadijā tā piemērošanai nav tiesiska pamata.

Cietušais/pers. M/ kaitējuma kompensāciju nav pieteicis, jo nozagtos naudas līdzekļus ir pilnībā atguvis pirmstiesas kriminālprocesa laikā.

Lietā nav uzlikts arests mantai, kā arī nav radušies procesuālie izdevumi, par kuriem būtu pieņemams lēmums Kriminālprocesa likuma 366., 368.panta kārtībā.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 520. pantu, tiesa

nosprieda

/pers. D/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 175.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, un noteikt sodu – piespiedu darbs 150 (simts piecdesmit) stundas.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta pirmās daļas 2.punktu un piekto daļu /pers. D/ soda termiņā ieskaitīt aizturēšanas laiku no 2016.gada 27.novembra līdz 2016.gada 29.novembrim, kas atbilst 24 (divdesmit četrām) piespiedu darba stundām.

/pers. D/ ir pienākums 10 darba dienu laikā pēc sprieduma spēkā stāšanās dienas ierasties soda izpildei Valsts probācijas dienesta Rīgas Rietumu reģiona teritoriālajā struktūrvienībā Liepājas ielā 3D, Rīgā.

Drošības līdzekli /pers. D/ nepiemērot.

Pilnu spriedumu var pārsūdzēt desmit dienu laikā no tā pieejamības dienas apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesā, sūdzību vai protestu iesniedzot Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā.

Pilns spriedums pieejam no 2019.gada 29.marta.

Tiesnese D.Treija